

Podstawowe kategorie syntaktyczne w *English as a formal language* Richarda Montague – szkic krytyczny

Montague zaproponował dziewięć podstawowych kategorii składniowych, które przedstawię w nieco odmiennie kolejności:

Ponieważ Montague odwołuje się do pracy Kazimierza Ajdukiewicza „O spójności syntaktycznej, w której kategoriami podstawowymi były kategoria nazw i kategoria zdań, Przede wszystkim chcę przedstawić w swoim wystąpieniu kategorie B₀, B₁ i B₄.

B₀ (Numeracja matematyczna każe rozpoczynać wyliczanie liczb naturalnych od 0.) zawiera nazwy własne oraz nazwy zmiennych wraz z ich symbolami.

B₁ to zbiór formuł podstawowych. Zawiera on jedno (!) zdanie *It rains*, ujęte w niby-cudzysłów nakazujący w niektórych przypadkach konkatenuować zawarte w nich wyrazy a w tym przypadku działający jak cudzysłów zwykły. Indywidualne potraktowanie wspomnianego zdania należy chyba tłumaczyć faktem, że jego podmiot jest dość nietypowy. Tym niemniej, obydwa wyrazy: *rain* oraz *it* powinny należeć do kategorii nazw pospolitych, czyli B₄. Montague zdaje się unikać zbędnych kłopotów ze składnią.

B₄ - wszystkie angielskie rzeczowniki, ujęte w standardowym słowniku, oraz fraza „*the brother of v₀*”. Zastanawiające wydaje mi się dodanie do standardowego leksykonu wyjątkowej „pozycji słownikowej”. Autor stwarzając pozory składni wydaje się nie zauważać ani potrzeby zastosowania rodzajnika ani potrzeby przekroczenia prostej matematycznej konkatenuacji.

Pozostałe kategorie:

B₂ kategoria czasowników jednoargumentowych zawiera jeden element: *walks*,

B₃ kategoria czasowników dwuargumentowych: *walks*, *loves*, *cuts* oraz *is*.

B₅ trójelementowy zbiór stanowiący kategorię *basic adformula phrases* zawiera wyrazy: *not*, *necessarily*, *v₀ believes that*;

B₆ pięcioelementowa kategoria *basic ad-one-verb phrases* zawiera wyrazy należące do różnych grup gramatycznych, mianowicie: przysłówki *rapidly* oraz przymyki;

B₇ to kategoria, która pod nową nazwą *basic ad-two-verb phrases* zawiera to samo, co kategoria B₆;

B₈ kategoria podstawowych fraz przymiotnikowych, która zawiera wszystkie „zwykłe” opisowe przymiotniki jęz. angielskiego z wyjątkiem przymiotników „indeksykalnych”, takich jak *former*, ilościowych jak *każdy*, *większość* i *trzy* oraz innych o charakterze wyjątkowym.

Wprowadzając ograniczenia do proponowanych kategorii Montague tłumaczy niekiedy czytelnikowi, że i tak zaproponowane przez niego rozwiązanie nie zawsze znajduje odzwierciedlenie a języku angielskim. Nie zauważa natomiast, że podobna nierówność zachodzi i w drugą stronę: jego system nie generuje niektórych zdań języka angielskiego. Nie sposób w zaproponowanym języku formalnym wyznaczyć zasięgu kategorii zdania, ani też sformułować paradoksu kłamcy. Brak słów *prawda*, *prawdziwy*, *kłamstwo* oraz *falsz*, nie

sposób też sformułować cytatu. Jednym słowem nie potrafimy sformułować ani definicji prawdy, ani paradoksu kłamcy. Dla pracy, której autor zamierzał przedstawić teorię prawdy lub przynajmniej jej pojęcie (*notion*), to zarzut moim zdaniem podstawowy.